

Una nova publicació digital

La revista que estàs llegint és el darrer mitjà d'expressió que el Centre d'Estudis dels Ports ha concebut. És la continuació de la revista en paper que, amb el mateix nom, es va editar l'any 2002. Posteriorment, la manca de finançament va impossibilitar l'edició en paper. Ara, 14 anys després, hem pogut, finalment, donar continuïtat a aquell projecte tan engrescador tant amb una edició en paper com amb una de digital: <<http://www.cedelsports.cat/papers-dels-ports-de-morella/>>. De fet, la línia d'actuació de la nostra entitat, que va començar les seues activitats fa 33 anys, ha anat sempre dirigida a aportar al panorama comarcal nous treballs de recerca. Els 71 monogràfics publicats de la revista Au! són, veritablement, 71 articles d'investigació. I en aquest mateix sentit han anat la majoria de les publicacions i de les actuacions dutes a terme, que comentarem més endavant.

El reviscolament de l'activitat ha vingut de la simbiosi amb Els Ports en Moviment, amb qui compartim tots els nostres objectius, especialment, els de dignificació de la llengua i de la cultura pròpies. Per a organitzar-nos bé alguns membres d'aquesta altra entitat s'han integrat al Consell de Redacció de la revista i a la Junta Directiva de l'Associació.

Considerem que la sinergia de diferents entitats comarcals és el camí per a assolir les fites de dignificació que acabem d'esmentar. En aquest sentit, i en un àmbit més ampli que el comarcal, el nostre Centre ha estat fundador de la Coordinadora de Centres d'Estudi de Parla Catalana i forma part de la Coordinadora d'Instituts d'Estudis Comarcals Valencians. Ara participem en la 38a edició de l'Aplec dels Ports que enguany se celebra a Villorres amb una exposició de totes les publicacions que hem fet fins l'actualitat i amb la presentació d'aquesta nova etapa de la revista que estàs llegint. Aquesta mostra també viatjarà a la sala del Justícia, de l'Ajuntament de Morella, des del 5 d'agost, dia en què es presentarà també aquesta revista, fins al 31 del mateix mes i del mateix any. Posteriorment l'exposició serà itinerant per diferents pobles de la comarca. Confiam que ben prompte puguem col·laborar amb altres entitats que tinguen uns projectes similars.

Per a agafar força per a tirar endavant ens ha calgut recular una mica i fer memòria del que hem estat. Als inicis de la transició, i justament lligat al moviment reivindicatiu de l'Aplec, va nàixer la revista Els Ports i l'Associació Cultural dels Ports, que van tenir una vida efímera. Tanmateix, des del 1983 en vam reprendre la tasca i la vam refundar amb el nom d'Associació Cultural i Comissió de Normalització Lingüística dels Ports. La finalitat amb què la vam constituir era promoure la nostra cultura i vehicular-la en la nostra llengua. Aquest objectiu, l'hem dut a terme de moltes maneres: la reflexió, l'estudi, el debat, l'organització de la universitat d'estiu, l'incentiu a l'escriptura i la publicació. Així, han vist la llum:

1. 25 edicions del Concurs Literari Vint-i-cinc d'abril en el qual participava tota la població escolaritzada de la nostra comarca. Els treballs premiats s'editaven en la col·lecció Quaderns Au! a partir de la cinquena edició.
2. 71 números de la revista comarcal AU!, de periodicitat trimestral, que es va editar des de 1987 fins al 2004.

3. Llibres, com ara la Guia Bibliogràfica de la comarca dels Ports (1990, Llibres Au! 1), La comarca dels Ports (1994, Publicacions de l'Abadia de Montserrat). El recull d'escrits de Domi Pastor Retalls de vida (Llibres Au! 2).

4. Opuscles: Dossier: Sí a l'ús de la llengua, Índex temàtic Au! 5 anys, Independència 1691-1991 (un còmic i una edició de la història de la separació de les aldees) que es van repartir a cada casa de la comarca.

L'ACICNP, que el 2003 va passar a ser legalment el Centre d'Estudis dels Ports, va començar a funcionar fa 33 anys i, com acabem de veure, ha desenvolupat una intensa activitat. La realització més important va estar convocar l'any 1996 el primer congrés dels Ports en el marc de la XL Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos, en el qual es van presentar 80 treballs sobre la comarca, que es van publicar en dos volums. També ha realitzat diverses investigacions i encàrrecs: sobre heràldica, toponímia, antropologia, etc. i ha tret a la llum les publicacions esmentades. Des de l'any 1993 al 1999 el Centre d'Estudis va organitzar a Morella un seminari d'estiu dirigit pel sociòleg Lluís V. Aracil que va tractar els temes: Error i engany; la mort humana (publicat a l'editorial Empúries), Casa, presó, camí, frontera; Vergonya i culpa; L'enveja; Fonaments de sociolingüística general i Llengua nacional.

I ara, amb la força que ens dona tot aquest passat, iniciem una nova etapa que volem que siga molt fructífera. La revista seguirà comptant amb el Consell Assessor, del qual han traspassat tres dels seus membres (Sergi Beser, Ramon Pelinski i Josep Eixarch), a qui en el pròxim número recordarem com cal; i amb el Consell de Redacció, estructurat segons els diversos àmbits de coneixement. Per a garantir-ne l'efectivitat, cada àrea té un coordinador que és el qui consta en els crèdits, també en formen part: Arqueologia i Història antiga: Joaquim Andrés i José Miguel Gasulla; Art: Francesca Adell, Pau Monfort, Francisco Campillo, Julio Carbó, Pilar Dolz, Paqui Fuster, Ricardo Miravet i Lledó Molinos; Ciències naturals: Sara Gargallo, Rafael Monferrer, Julià Pastor, Xavier Segura i Josep Mª Zapater; Ciències socials: Jordi Marín, Narcisa Rambla i Jesús Sangüesa; Història: Josep Alanyà, Manuel Beser, Carles Jovaní, Josep Monferrer, Carles Ripollés i Carles Sangüesa; Llengua i literatura: Pilar Alfonso, Ferran Guardiola i Rafael Serret.

Pel que fa al disseny de la publicació, mantenim el que, desinteressadament, ens va fer Amat Bellés. També en el proper número donarem notícia dels llibres i articles apareguts durant els tres darrers lustres i, així, seguirem completant el recull iniciat amb la Guia bibliogràfica. I, a més, s'hi faran recensions extenses de les publicacions més rellevants.

A banda de difondre la revista tant en paper com de manera digital, la principal novetat serà que ben prompte la revista estarà indexada. Des d'aquest primer número incorporarem dues novetats, en primer lloc, una secció gràfica de fotografia: 1x16. En què un fotògraf publica 16 imatges de la comarca, en aquesta ocasió serà Eduardo Manero qui les aportarà. Posteriorment totes les fotografies seran del poble de la portada, que van apareixent per ordre alfabètic (Castellfort i, en aquest número, Castell de Cabres).

Des de bon començament volem convidar tothom a participar en el projecte, bé siga aportant directament les seues investigacions, bé siga fent suggeriments o posant-nos en relació amb persones que estudien algun aspecte de la comarca. Esperem tenir un allau de treballs i volem garantir-ne la difusió de tots perquè ens comprometem a publicar molts més números d'aquesta revista en aquesta segona etapa.